

MAGYAR KÖZLÖNY

MINISZTERTANÁCSI ÉS MINISZTERI RENDELETEK TÁRA

TARTALOMJEGYZÉK

Rendelet száma	Kibocsátó hatóság	T á r g y	Köz- igazgatási rendszer
151/1950. (V. 31.) M. T.	Minisztertanács	Az újítási ügyek intézése.	9.054
152/1950. (V. 31.) M. T.	Minisztertanács	A hadigondozási igazgatás egyszerűsítése.	3.440
16.062/1950. (V. 31.) F. M.	Földművelésügyi miniszter	Az egyéni gazdaságok aratási, betakarítási és cséplési munkaerőszükségletének biztosítása.	8.144
3.035—32/1950. (V. 31.) N. M.	Népjóléti miniszter	Az általános betegápolási szakképesítésről szóló 5.800/1946. (VI. 22.) N. M. számú rendelet kiegészítése.	3.035
3.180—111/1950. (V. 31.) N. M.	Népjóléti miniszter	Egyes gyógyszerkülönlegességeknek két keresztrel meg- jelölése és kábítószerré nyilvánítása.	3.180

A Magyar Népköztársaság minisztertanácsának 151/1950. (V. 31.) M. T. számú rendelete az újítási ügyek intézéséről.

(Közigazgatási rendszám: 9.054.)

I. FEJEZET.

Az újítás fogalma és díjazása.

Az újítás fogalma.

1. §.

(1) Újítás minden javaslat, amelynek megvalósítása a népgazdaság részére valamilyen gazdasági vagy egyéb hasznos eredménnyel jár.

(2) Az újítás lehet nem műszaki tárgyú javaslat is, amennyiben a termelés emelését vagy javítását szolgálja, vagy széles körben folyó ügyviteli munka olyan racionalizálására irányul, melynek gazdasági eredményei lemérhetők.

(3) Az újítástól csak viszonylagos újdonság követelhető. A viszonylagos újdonság abban áll, hogy a javasolt elgondolást a javaslat megvalósításának helyén, a javaslat-tétel időpontjában nem alkalmazzák és alkalmazását bizonyítható módon nem is tervezik. Újítás lehet olyan javaslat is, amely a szakirodalomban (könyv, folyóirat, szakadalmi leírás, stb.) megjelent közleményen alapul.

(4) Nem újítás valamely megoldandó kérdésnek a felvetése, vagy valamely feladat pusztán kitézése; újítás csak az olyan javaslat, amely a kitézött feladat megoldásának eszközét és módját is tartalmazza.

(5) Nem tekinthetők újításnak a kisebb jelentőségű racionalizálás, vállalat- és hivatalsszervezés, ügyintézés körébe vágó javaslatok.

Az újítások díjazása.

2. §.

(1) Az újítót javaslatának elfogadása és megvalósítása esetén, a jelen rendeletben megállapított szabályok szerint díjazni kell, tekintet nélkül arra, hogy az újítást

vállalatnál, vagy az állami költségvetés terhére fenntartott közületi szervnél (hivatalnál, intézetnél, intézmény-nél, stb.) valósították-e meg.

(2) Ha az újítás szerzője több személy (komplex-brigád vagy egyéb munkaközösség, stb.), az őket megillető díjazást a javaslat kidolgozásában való részvételük arányában kell közöttük felosztani. Az újítás társszerzői megállapodhatnak abban, hogy az újítási díjban milyen arányban részesednek. Ezt a megállapodást az újítási bizottság, valamelyik érdekelt kívánságára, indokolt esetben, módosíthatja.

(3) Ha az újítást valamely társadalmi szerv (pl. szakszervezet, üzemi szakszervezeti csoport, tudományos egyesület, stb.) javasolja, az újítási díj felett a társadalmi szerv rendelkezik oly módon, hogy a díj egy részét a javaslat kidolgozásában elsősorban résztvevők között ő osztja el, a fennmaradó részt pedig saját céljaira fordítja.

Az újítás díjazásának alapja.

3. §.

(1) Az újítás díjazásának alapja eltérő aszerint, hogy az újítás:

a) pénzben közvetlenül kifejezhető gazdasági eredménnyel, vagy

b) pénzben közvetlenül ki nem fejezhető hasznos eredménnyel jár.

(2) Ha az újítás pénzben közvetlenül kifejezhető gazdasági eredménnyel jár, az újítási díjat az újítás megvalósításától számított első év gazdasági eredménye alapján kell megállapítani. Az újítást abban az időpontban kell megvalósítottként tekinteni, amikor a javasolt megoldást a megvalósítás helyén már üzemszerűen alkalmazták. Abban a kérdésben, hogy az újítást üzemszerűen alkalmazták-e, vita esetén az illetékes miniszter dönt.

(3) Ha az újítás megvalósítása pénzben közvetlenül ki nem fejezhető hasznos eredménnyel jár (valamely cikk minőségének, vagy a dolgozók munkafeltételeinek javítása, stb.), vagy ha a gazdasági eredmény pénzben kifejezhető ugyan, de az újítás más irányú jelentőségéhez képest csekély (pl. új tudományos műszer feltalálása, vagy fontos, de csak kis mennyiségben előállított vegyszer előállítás), az újítónak járó díj összegét az összes körülmények mérlegelésével kell megállapítani.

A gazdasági eredmény megállapítása.

4. §.

(1) A gazdasági eredmény megállapítására vonatkozó részletes irányelveket az Országos Találmányi Hivatal állapítja meg.

(2) Az újító jogosult a díjazás mértékének alapjául szolgáló gazdasági eredményre vonatkozó számításokat bármikor megtekinteni, kivéve, ha az honvédelmi érdeket sért.

Az újítási díj mértéke.

5. §.

(1) Az újítási díj mértéke:

az újítás megvalósításától számított egy év alatt elért, pénzben közvetlenül kifejezhető gazdasági eredmény első 5.000 Ft-ja után —	10%.
a következő 5.000—20.000 Ft-ig terjedő része után —	8%.
a következő 20.000—100.000 Ft-ig terjedő része után —	5%.
a következő 100.000—1.000.000 Ft-ig terjedő része után —	3%.
az 1.000.000 Ft-on felüli része után pedig —	2%.

(Példa: Valamely újítás évi gazdasági eredménye 30.000 Ft. A díjazás az első 5.000 Ft után 500 Ft, az 5.000—20.000 Ft-ig terjedő rész után 1.200 Ft, a 20.000—30.000 Ft-ig terjedő rész után 500 Ft. Összesen fizetendő 2.200 Ft.)

(2) Ha az (1) bekezdésben foglalt szabályok szerint kiszámított újítási díj az 50 Ft-ot nem érné el, azt 50 Ft-ra kell kiegészíteni.

(3) Ha az újítást az első megvalósítástól számított egy éven belül az újító javaslatára, vagy tapasztalatcsere útján, vagy olyan személy javaslatára, akinek az újítás megvalósítása nem munkaköréből folyó kötelessége, másutt is megvalósítják, valamennyi átvevő vállalat (közületi szerv) újítási díjat köteles fizetni az alábbi szabályok szerint:

a) az újítónak a teljes újítói díj 75%-a,

b) az átvételt javasoló személynek pedig — az újítót megillető 75%-on felül — az újítási díj 10%-a jár.

(4) Ha az újítást az első megvalósítástól számított egy év után bárkinek a javaslatára veszi át a vállalat (közületi szerv), a javaslattevőnek a jelen rendelet alapján járó újítási díj 10%-át kell kifizetni.

(5) Ugyanazért az újításért bármely címen kifizethető juttatások összege a 100.000 Ft-ot nem haladhatja meg. Ebbe az összegbe a (3) bekezdés alapján folyósított újítási díjak nem számíthatók be.

(6) Az újításnak nem tekinthető kisebb jelentőségű racionalizálási, vállalat- és hivatalsszervezési, ügyintézési javaslatért a vállalat (közületi szerv) vezetője a javaslat jelentőségéhez mért jutalmat adhat.

Újítási díj folyósítása.

6. §.

(1) Ha az újítás megvalósítása után a teljes gazdasági eredmény (pl. beruházásoknál) nyomban jelentkezik, az újítási díjat — az esetleges felülvizsgálat után — azonnal egy összegben ki kell fizetni.

(2) Ha az újítás megvalósítása után a teljes gazdasági eredmény nyomban nem jelentkezik, a várható gazdasági eredmény alapján:

a) a 200 Ft-nál nem nagyobb újítási díjat teljes egészében, a magasabb összegű újítási díjnak pedig 25%-át — de legfeljebb 500 Ft-ot — a vállalat (közületi szerv) vezetője az újítási díjat megállapító határozat elfogadása, illetőleg jóváhagyása után haladéktalanul folyósítani köteles;

b) további 25%-ot az újítás megvalósításának megkezdése után azonnal, az újítási díjból még hátralevő teljes összeget pedig akkor kell kifizetni, amikor az újítással

ténylegesen elért gazdasági eredmény a megállapított kétszeresét már elérte;

c) a megvalósítás megkezdésétől számított egy év elteltével a már kifizetett díjat egy hónapon belül ki kell egészíteni az év folyamán ténylegesen elért gazdasági eredmény alapján kiszámított díjazásra.

(3) A pénzben közvetlenül ki nem fejezhető hasznos eredménnyel, vagy a másirányú jelentőségéhez képest csekély gazdasági eredménnyel járó újítás esetén a díj 50%-át az újítás megvalósításától számított két héten belül, 50%-át pedig további három hónapon belül akként kell kifizetni, amikor a gyakorlati tapasztalatok szerint az újítástól várt hasznos eredmény már bekövetkezett. Ilyen újítások esetén a díj 5.000 Ft-ot meghaladó részének fedezetéről az Országos Találmányi Hivatal költségvetésének terhére kell gondoskodni.

(4) Ha az újítás elfogadásától számított egy éven belül nem valósítható meg, a díjat csak az újítás megvalósítása után kell kifizetni. Az újítás elfogadása után az Országos Találmányi Hivatal ebben az esetben is kifizeti a valószínű díjazás legfeljebb 25%-át, ha

a) a vállalat (közületi szerv) véleménye szerint az újítás az elfogadástól számított öt éven belül megvalósítható és

b) az illetékes miniszter az Országos Tervhivatalal egyetértésben a véleményt magáévá teszi.

(5) Ha az újítás gazdasági eredménye a megvalósításától számított egy éven belül előreláthatóan nem állapítható meg, az újítás elfogadása után a valószínű díjazás legfeljebb 25%-át a Találmányi Hivatal kifizeti, ha

a) a vállalat (közületi szerv) véleménye szerint a gazdasági eredmény a megvalósításától számított 5 éven belül megállapítható és

b) az illetékes miniszter az Országos Tervhivatalal egyetértésben a véleményt magáévá teszi.

Ha a gazdasági eredmény az újítás megvalósításától számított három év letelte után sem állapítható meg, a díjazás hátralevő részét az összes körülmények mérlegelésével kell megállapítani.

(6) A helytelenül kifizetett újítási díjat vissza kell fizetni, kivéve, ha az újító jóhiszeműsége kétséget keltően megállapítható. Ez a szabály nem érinti a helytelen kifizetést okozó személy felelősségét.

Újítási díjfizetési kötelezettség.

7. §.

(1) Az újítónak járó díjat az a vállalat (közületi szerv) köteles kifizetni, amely az újítást megvalósította.

(2) Ha az újítás megvalósítása révén elért gazdasági vagy egyéb hasznos eredmény nem az újítási díj kifizetésére kötelezett vállalat (közületi szerv) javára szolgál, a kifizető jogosult az újítási díjat arra hárítani, akinek javára az újítást megvalósították; az újítási díj azonban áthárítás esetében is a 6. §-ban megállapított határidőkön belül kell folyósítani. Ha az újítási díj áthárítása bármely okból nem lehetséges, az újítási díj annak megállapításától számított 45 napon belül az Országos Találmányi Hivatal fizeti ki.

(3) Ha a népgazdasági terv keretében végzett beruházás lebonyolítása során valósítanak meg olyan újításokat, amelyek gazdasági eredménye nem a megvalósító üzletnél, hanem a beruházónál jelentkezik, az újítónak járó díjat a hitelkeretből elért megtakarítás terhére egy összegben kell elszámolni. Az ilyen újítások után járó díjat nem az egy évre eső amortizációs részlet, hanem az újítás révén elért megtakarítás 30%-ának alapulvétele kell kiszámítani. A Beruházási Bank a beruházási egységenként 50.000 Ft-ot meghaladó újítási díjat csak az Országos Tervhivatal elnökének előzetes engedélye alapján folyósíthatja.

Az újító normája.

8. §.

Annak a teljesítménybérben dolgozó újítónak a normáját, aki olyan újítást (új munkamódszert, munkaeszkö-

chnológiai eljárást, stb.) javasol, amely az érvényben lévő norma túlteljesítését teszi lehetővé, az újítás kötelező bevezetését követő hat hónapig nem lehet megváltoztatni. Az így elért többletkereset nem érinti a tényleges megtakarítás után járó újtási díjhoz való jogot.

Az újtási díjak köztehermentessége.

9. §.

(1) Az újtási díjak és az államnak felajánlott találmányok után járó díjak adó- és illetékmentesek.

(2) Az újtási javaslatok előterjesztésével kapcsolatos minden beadvány illetékmentes.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott kedvezmények nem vonatkoznak az újtó által szabadalom engedélyezése iránt előterjesztett kérelemre, valamint a feltalálónak a szabadalommal védett találmányából származó javadelmére.

II. FEJEZET.

Szervezeti és eljárási szabályok.

Újtási szervek.

10. §.

(1) Az újtással kapcsolatos ügyeket a következő szervek intézik:

- a) az Országos Találmányi Hivatal,
- b) a miniszterek és a minisztériumok újtási csoportjai (előadói),
- c) a minisztériumi termelési (gazdasági) főosztályok újtási bizottságai és újtási megbízottai,
- d) a központok újtási bizottságai és újtási megbízottai,
- e) a vállalatok és közületi szervek újtási bizottságai és újtási megbízottai.

(2) Az újtási előadók és újtási megbízottak e munkakörükön kívül más teendőkkel csak annyiban bízhatók meg, amennyiben az újtási ügyek ellátása erre időt enged.

Az Országos Találmányi Hivatalnak az újtásokkal kapcsolatos feladatai.

11. §.

Az Országos Találmányi Hivatal támogatja és előmozdítja az újtási mozgalom fejlődését. Elvi irányítást ad az újtások, tapasztalatcsere és műszaki tájékoztatás terén. Irányítja a találmánynak minősülő újítások kidolgozását, bevezetését, összeállítja az országos jelentőségű újítások jegyzékét és előmozdítja azok elsősorban történő megvalósítását. Ellenőrzi az újtási szervek működését, fennakadás esetén az intézkedésre jogosult hatóság felé jelentést és javaslatot tesz. Döntőbizottságot szervez az újításokkal kapcsolatos elvi kérdések és több minisztériumot érintő viták eldöntésére.

Újtási elvi kérdések eldöntése.

12. §.

Abban a kérdésben, hogy valamely javaslat újítás-e vagy sem, az Országos Találmányi Hivatal állásfoglalása az irányadó. Az Országos Találmányi Hivatalnak ilyen kérdésekben hozott elvi határozatai az újtási szervekre kötelezőek.

A miniszter és a minisztériumi újtást csoport (előadó).

13. §.

(1) A népgazdaság és államigazgatás egyes ágazataiban az újtási ügyek irányítása és ellenőrzése az illetékes miniszter feladata. A 10.000 Ft-ot meghaladó újtási díj összegét az Országos Találmányi Hivatal meghallgatása után a miniszter állapítja meg.

(2) E feladatok ellátására minden minisztériumban a szükséghez képest vagy újtási csoportot kell szervezni, vagy újtási előadót kell kijelölni. A miniszter az újtásokkal kapcsolatos teendők ellátásával a minisztérium műszaki fejlesztési osztályát is megbízhatja.

(3) A miniszter az alárendelt újtási szervek eljárását, az Országos Tervhivatal elnökével egyetértve, rendelettel szabályozza.

A minisztériumi termelési (gazdasági) főosztályok újtási bizottságai és újtási megbízottai.

14. §.

(1) A minisztériumok minden termelési (gazdasági) főosztályán újtási bizottságot kell szervezni és újtási megbízottat kell kijelölni.

(2) Az újtási bizottság elnökét és egy, a szükség esetén két tagját a miniszter jelöli ki. A bizottság másik tagját (tagjait) az érdekelt szakszervezet küldi ki.

A minisztériumi termelési (gazdasági) főosztályok újtási megbízottainak feladatai.

15. §.

(1) A termelési főosztály újtási bizottsága

a) másodfokon határoz a főosztályhoz tartozó központok és közvetlenül a főosztály alá rendelt vállalatok újtási ügyeiben;

b) elbírálja az ügykörébe tartozó és az Országos Találmányi Hivatal által hozzá áttett újtási javaslatokat.

(2) A termelési főosztály újtási megbízottja

a) előkészíti a termelési főosztály újtási bizottsága elé kerülő ügyeket;

b) gondoskodik a termelési főosztály alá tartozó központok és a közvetlenül a főosztály alá rendelt vállalatok újtási bizottsági tagjainak kiküldéséről;

c) irányítja, szervezi és ellenőrzi az alárendelt újtási szervek munkáját;

d) vezeti az újtási naplót;

e) saját és az újtási bizottság működéséről havonta összefoglaló jelentést készít a főosztály vezetője és a minisztérium újtási csoportja (előadója) számára.

(3) A termelési főosztály újtási szervei közvetlenül a főosztály alá rendelt vállalatok ügyeiben ellátják a központ újtási szerveinek feladatát.

A központ újtási szervei.

16. §.

(1) A központ újtási szervei: az újtási bizottság és az újtási megbízott.

(2) Az újtási bizottság elnökét a központ vezetője, egy-egy tagját pedig az illetékes termelési (gazdasági) főosztály újtási bizottsága és az érdekelt szakszervezet küldik ki.

(3) A jelen rendeletnek a központokra vonatkozó rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell az egyesületekre is.

A központ újtási bizottságának feladatai.

17. §.

(1) A központ újtási megbízottja

a) határoz a központ újtási megbízottja által előterjesztett javaslatok felől;

b) megállapítja az 5.000 Ft-ot meghaladó, de 10.000 Ft-ot meg nem haladó újtási díj összegét;

c) dönt az előreláthatóan 10.000 Ft-ot meghaladó költséggel járó újtási kísérletek engedélyezéséről;

d) másodfokon határoz a központ alá tartozó vállalatok újtási ügyeiben.

(2) Az újítási bizottság határozata a vezérigazgató, vagy helyettese jóváhagyásával válik hatályossá. Ha a vezérigazgató a határozat közlésétől számított nyolc napon belül nem nyilatkozik, a határozatot jóváhagyottnak kell tekinteni. A jóváhagyás megtagadása esetében a határozatot nyolc napon belül a termelési (gazdasági) főosztály újítási bizottságához kell felterjeszteni.

A központ újítási megbízottjának feladatai.

18. §.

(1) A központ újítási megbízottja

a) előkészíti a központ újítási bizottsága elé tartozó ügyeket;

b) nyilvántartja az újítómozgalom eredményeit;

c) gondoskodik a vállalati újítási bizottságok tagjainak kiküldéséről;

d) irányítja, szervezi és ellenőrzi a vállalatok újítási tevékenységét, különösen az újítási feladattervek kidolgozását, az újító csoportok szervezését és a tapasztalatcserét;

e) vezeti az újítási naplót.

(2) Az újítási megbízott saját és az újítási bizottság működéséről és az újítási mozgalom eredményeiről havonta összefoglaló jelentést tesz a vezérigazgatónak és a termelési főosztálynak.

A vállalatok újítási szervei.

19. §.

(1) Minden olyan vállalatnál, ahol a munkavállalók száma a húsz főt eléri, újítási bizottságot kell szervezni és újítási megbízottat kell kijelölni.

(2) A vállalati újítási bizottság elnöke a vállalatvezető által kijelölt személy; tagjai a központ kötelekébe tartozó vállalatoknál a központ, a minisztérium alá rendelt vállalatoknál pedig a miniszter és a helyi szakszervezeti csoport egy-egy kiküldöttje. A bizottság tagjaiul olyan személyeket kell kijelölni, akik ezt a feladatukat állandóan el tudják látni.

(3) Az újítási bizottság a szükséghez képest, de havonta legalább egyszer, olyan üzemben, amelyben a munkavállalók száma az 1.000 főt eléri, legalább kétszer, lehetőség szerint a hónap meghatározott napjain ülészik. Az ülésre a javaslattevőket meg kell hívni. A bizottság az ülésen szakértőket hallgat meg. Az ülésről jegyzőkönyvet kell felvenni.

(4) Az újítási bizottság határozata a vállalat vezetőjének, vagy helyettesének jóváhagyásával válik hatályossá. Ha a vállalat vezetője a határozat közlésétől számított nyolc napon belül nem nyilatkozik, a határozatot jóváhagyottnak kell tekinteni. A jóváhagyás megtagadása esetében a határozatot további nyolc napon belül a közvetlen felsőbb fokú újítási bizottsághoz kell felterjeszteni.

(5) A vállalati újítási megbízottat a vállalat vezetője jelöli ki és az közvetlenül neki felelős.

A vállalati újítási bizottság feladatai.

20. §.

A vállalat újítási bizottsága

a) határoz a vállalat újítási megbízottja által előterjesztett javaslatok felől;

b) felülvizsgálja a gazdasági eredményre vonatkozó számításokat;

c) megállapítja az 5.000 Ft-ot meg nem haladó összegű újítási díjat;

d) dönt az előreláthatóan 10.000 Ft-ot meg nem haladó költséggel járó újítási kísérletek engedélyezéséről;

e) elsőfokon eldönti a javaslatok szerzősége kérdésében támadt vitákat.

A vállalati újítási megbízott feladatai

21. §.

(1) A vállalati újítási megbízott

a) ellátja a javaslatok átvételével, azok közhírré tételével kapcsolatos teendőket és vezeti az újítási naplót;

b) előkészíti az ügyeket bizottsági tárgyalásra;

c) felvilágosítást ad a munkavállalóknak újítási kérdésekben;

d) műszaki segítséget (rajzok, leírások, stb.) biztosít a javaslatok kidolgozásához, a vállalat vezetője által kijelölt szakembereket bevonja a kidolgozás munkájába;

e) figyelemmel kíséri az elsőfokon elintézett javaslatok sorsát és az esetleges fennakadásokról szükség esetén jelentést tesz a vállalat vezetőjének, illetőleg a felelős újítási bizottságnak;

f) számontartja a megvalósított újítások gazdasági eredményét és az újítási díjak kifizetését;

g) közreműködik a vállalat újítási és észszerűsítési feladatterveinek kidolgozásában és elősegíti azok megvalósítását;

h) kezdeményezi és elősegíti újítási és észszerűsítési csoportok alakítását;

i) tapasztalatcsere céljára eljuttatja a bevált újítások leírását a felettes szervhez, általánosan bevezethető újítások leírását ezenkívül az Országos Találmányi Hivatalhoz is, gondoskodik a vállalathoz a tapasztalatcsere révén érkező anyag megfelelő hasznosításáról;

j) értesítést küld az átvett újításokról azokhoz a szervekhez, amelyekből az újítás származik;

k) bejelenti, az elsőbbség biztosítása végett, az Országos Találmányi Hivatalnál azokat a javaslatokat, amelyek az újítási bizottság véleménye szerint találmánynak tekinthetők.

(2) A vállalati újítási megbízott saját- és az újítási bizottság működéséről és az újító tevékenység eredményeiről havonta összefoglaló jelentést készít a vállalat vezetője és a felettes szerv újítási megbízottja részére.

Közületi szerv újítási bizottsága és újítási megbízottja

22. §.

(1) Azokra az állami költségvetés terhére fenntartott közületi szervekre, amelyeknél az alkalmazottak létszáma eléri a 20 főt, a 19—21. §-ok rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

(2) A közületi szerv újítási bizottságának elnöke a közületi szerv vezetője, vagy kiküldöttje.

(3) A jelen § alapján a minisztériumban szervezett újítási bizottság a 20. §-ban meghatározott feladatokkal felül:

a) dönt a minisztériumnak alárendelt és újítási bizottsággal nem rendelkező közületi szervek újítási ügyeiben;

b) másodfokon határoz a minisztérium alárendelt újítási bizottsággal rendelkező közületi szervek újítási ügyeiben;

c) megállapítja a közületi szerveknél előterjesztett újítás díjazását, ha annak összege meghaladja az 5.000 Ft-ot, de nem haladja meg a 10.000 Ft-ot.

Összeférhetlenség.

23. §.

A javaslattevő újítási javaslatának ügyében sem az újítási bizottság tagjaként, sem újítási megbízottként (előadóként) nem járhat el.

Újítási javaslatok bejelentése.

24. §.

(1) Aki újítását munkahelyén kívánja bejelenteni, annak javaslatát munkahelye újítási megbízottjánál kell előterjesztenie.

(2) Ha többen közös javaslatot jelentenek be, valamennyiük nevét be kell vezetni az újítási naplóba, valamennyiüknek külön elismervényt kell adni és azok mindenképpen fel kell tüntetni a társszerzők nevét.

(3) Ha a termelési vagy egyéb műhelyértekezleten elhangzott javaslat újításnak minősülhet, azt a javaslattevő, vagy a helyi szakszervezeti csoport kivására az újítási megbízott bevezeti az újítási naplóba. Ilyen esetben az újítás bejelentésének időpontja az értekezlet napja lesz.

(4) Ha a javaslattevő újítását nem munkahelyén kívánja bejelenteni, újítását akár az illetékes központ, akár a minisztérium újítási megbízottjánál, akár a minisztérium újítási csoportjánál (előadójánál), akár pedig az Országos Találmányi Hivatalnál előterjesztheti. Több szervnél történő előterjesztés esetén azonban meg kell nevezni mindazokat a szerveket, amelyeknél az újítást már bejelentették.

(5) A javaslattevő nevét, a javaslat tárgyát és benyújtásának időpontját az újítási megbízott az újítási naplóban (26. §) feljegyzi és erről a javaslattevőnek az újítási naplóba való bejegyzés sorszámával ellátott elismervényt ad, amin feltünteti a javaslat tárgyát. A szóbeli bejelentésről az újítási megbízott jegyzőkönyvet vesz fel és annak másolatát a javaslattevőnek azonnal átadja.

(6) Az előbbi bekezdésekben foglalt rendelkezések nem érintik az újítónak azt a jogát, hogy az Országos Találmányi Hivatalnál szerzői tanusítvány [11.950/1948. (XI. 20.) Korm. számú rendelet 3. §] kiadását kérje.

Az újítás szerzője.

25. §.

(1) Az újítás szerzőjének, az ellenkező bizonyításáig, azt kell tekinteni, aki a javaslatot először jelentette be.

(2) Az újítás társszerzői azok, akik valamely feladat megoldásában egyidőben, vagy egymást követően résztvettek. Az újítási bizottság társszerzőül ismerhet el olyan személyt, aki az általa kitűzött feladat megoldásának módját és módját ugyan részletesen nem adta meg, de megoldás kidolgozásához lényeges elvi, vagy gyakorlati iránymutatással hozzájárult.

(3) Az újítás szerzőségét nem lehet átruházni.

(4) Az újító szerzői jogokat és a díjigényt az újítás megvalósításától számított egy éven belül kell érvényesíteni.

Újítási napló.

26. §.

(1) Minden megbízott újítási naplót köteles vezetni, amelyet a vállalat, illetőleg a közületi szerv vezetője hitelesít. A napló oldalait számozni kell. Abból lapokat kivenni vagy abban feljegyzéseket olvashatatlanná tenni nem szabad.

(2) Az újítási naplóba való bevezetés nem biztosítja az elsőbbséget a szerzői tanusítvánnyal vagy a szabadalmi bejelentéssel járó jogok megszerzésére. E jogok megszerzéséhez továbbra is az Országos Találmányi Hivatalhoz érvényesítő jogszabályok szerint tett bejelentés szükséges.

(3) Az újítási napló egységes formáját a Találmányi Hivatal állapítja meg.

Az újító elsőbbségi jogainak védelme.

27. §.

(1) Az újítási bizottság az újítási megbízott útján köteles gondoskodni az újító jogainak biztosításáról, elsőbbséget arról, hogy a találmánynak minősíthető újítások szabályszerű bejelentése az Országos Találmányi Hivatalnál időben megtörténjék.

(2) Az újítási javaslat tartalmát mindaddig nem szabad nyilvánosságra hozni, amíg a javaslat elfogadásáról hivatalosan nem döntöttek; ha pedig az újítási bizottság a javaslatnak találmányként való bejelentését hatá-

rozta el, a javaslat tartalmát mindaddig nem szabad nyilvánosságra hozni, amíg azt az Országos Találmányi Hivatal közzé nem tette, vagy a nyilvánosságra hozatalra törvényes jogkörében engedélyt nem adott.

Az újítási javaslat tárgyának kifüggesztése.

28. §.

(1) Az újítási megbízott a nála bejelentett, vagy a tapasztalatcsere útján hozzá érkező javaslatok tárgyát, a javaslattevő nevének és a bejelentés időpontjának feltüntetésével a vállalat (közületi szerv) hirdetőtábláján vagy az üzem (hivatal) erre alkalmas helyén 8 napra kifüggeszti és ennek időpontját az újítási napló „megjegyzés” rovatába bejegyzi. A kifüggesztéshez a vállalat (közületi szerv) vezetőjének előzetes jóváhagyása szükséges. A kifüggesztett szöveg nem tartalmazhat utalást az újító által javasolt megoldásra.

(2) A kifüggesztett javaslatra a szerzőség tekintetében bárki észrevételt tehet. A szóban bejelentett észrevételeket az újítási megbízott jegyzőkönyvbe foglalja. Az észrevételekre az újítási napló megjegyzési rovatában utalni kell. Az észrevételeket a javaslat tárgyalásakor az újítási bizottság elé kell terjeszteni.

(3) A honvédelmi érdekű javaslatokat nem szabad közhírré tenni. Az illetékes miniszter, vagy a Találmányi Hivatal népgazdasági érdekből más természetű újítások bizalmas kezelését is elrendelheti. Erről az újítót azonnal értesíteni kell.

Az újítási javaslat elfogadása.

29. §.

(1) A javaslatot az újítási megbízott haladéktalanul a vállalat (közületi szerv) vezetője elé terjeszti. A vezető nyolc napon belül nyilatkozni köteles, hogy az újítást kipróbálásra, vagy megvalósításra a maga részéről elfogadja-e. E nyilatkozattal egyidejűleg a vállalat (közületi szerv) vezetője írásban közli az újítási megbízottal számításait az egy éven belül várható gazdasági eredményről és véleményét az újítással kapcsolatos egyéb előnyökről.

(2) Az újítási megbízott a vállalat (közületi szerv) vezetője által elfogadott javaslatokat is köteles az újítási bizottság tudomására hozni. Ha a vezető nyolc nap alatt nem nyilatkozik, az újítási bizottság határoz a javaslat kipróbálása, vagy megvalósításra elfogadása felől.

(3) A javaslat elbírálása alkalmával az újítási bizottságnak elsősorban azt kell megvizsgálnia, hogy a javaslat az Országos Találmányi Hivatal elvi határozatainak (12. §) figyelembe vételével újításnak tekinthető-e. Ezt a kérdést a javaslattevő személyétől és munkakörétől függetlenül kell elbírálni. Ha vita merül fel abban a kérdésben, hogy a javaslat újítás-e, állásfoglalás végett az Országos Találmányi Hivatalt kell megkeresni.

(4) A vállalat (közületi szerv) vezetőjének vagy más vezető beosztásban dolgozó alkalmazottjának javaslatát az újítási megbízott közvetlenül a felettes szerv újítási bizottságához terjeszti fel az elfogadás tárgyában hozandó döntés végett.

Az újítási javaslat megvalósítása.

30. §.

(1) A kipróbálásra elfogadott javaslatot egy hónap alatt ki kell próbálni. Ha ez elháríthatatlan okból nem lehetséges, a vállalat (közületi szerv) vezetője a kipróbálás várható időpontjáról a javaslattevőt az újítási megbízott útján értesíti.

(2) Ha az újítás kiállja a próbát, a vállalat (közületi szerv) vezetője köteles annak megvalósítását, a vállalati tervben foglalt feladatok szemelőtt tartásával, mielőbb megkezdeni. A vezető a megvalósítás várható időpontjáról az újítót és az újítási bizottságot az újítási megbízott útján értesíti.

(3) Az újítási megbízott havonként jelentést köteles tenni az újítási bizottság elnökének az elfogadott, de még nem valósított újításokról.

Elismerés az újítónak

31. §.

(1) Minden elfogadott és megvalósított újítás szerzőjének (társ szerzőinek) újítói tanusítványt kell adni. A tanusítványt annak a vállalatnak (közületi szervnek) a vezetője adja ki, amely az újítást legelőször megvalósította.

(2) Kiváló újítói oklevelet kell adni annak az újítónak, aki olyan újítás (újítások) szerzője, amelynek az egész népgazdaságra kiható jelentősége van. Kiváló újítói oklevél kiadásához az Országos Találmányi Hivatal előzetes hozzájárulása szükséges.

(3) Az újítói tanusítvány és a kiváló újítói oklevél egységes mintáját a Találmányi Hivatal állapítja meg.

Az újító díjazásának megállapítása.

32. §.

(1) A megvalósítás megkezdéséről szóló közlés és a gazdasági eredményre vonatkozó számítások alapján az újítási megbízott az újítási bizottság legközelebbi ülésén javaslatot tesz az újítás díjazására.

(2) A díjazást a vállalat (közületi szerv) vezetőjének a várható gazdasági eredményre vonatkozó közlése és az újítás egyéb előnyeinek mérlegelése alapján a 3—5. §-okban foglalt rendelkezések szerint kell megállapítani.

(3) Ha a díj megállapítása, annak összege miatt, felsőbb újítási szerv jogkörébe tartozik, a díjazásra vonatkozó számításokat az illetékes szervhez kell felterjeszteni. Ugyanígy kell eljárni abban az esetben is, ha az újítási javaslat felelős vezetőtől, vagy más vezető beosztásban dolgozó újítótól származik.

Újítási költségek elszámolása.

33. §.

(1) Azok a vállalatok, amelyek az általános kötelező szakmai számlakeretek alapján vezetik könyveiket, az újításokkal kapcsolatos összes költségeket az Országos Számviteli Bizottság határozatának megfelelően kötelesek elszámolni.

(2) Az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó vállalatok az újításokkal kapcsolatos költségeket azon a számlán kötelesek elszámolni, amelyen az újítás megvalósítása következtében a gazdasági eredmény (megtakarítás) mutatkozik.

(3) A közületi szerveknél megvalósított újítások költségeit (újítási díj, kísérleti költségek, stb.) valamint az újításnak nem tekinthető javaslatok [1. § (5) bekezdés] címén kifizetett jutalmakat a minisztérium költségvetésének terhére kell fedezni.

(4) A vállalatvezető által az újításnak nem tekinthető apró racionalizálási, vállalat- és hivatalszervezési, ügyintézési javaslatok címén kifizetett jutalmakat a vállalatvezetői alapról kell folyósítani.

Jogorvoslat újítási ügyekben.

34. §.

(1) Az újítás elfogadása és az újítási díj megállapítása tárgyában hozott határozat ellen a tudomásulvételtől számított nyolc napon belül fellebbezni lehet a közvetlen felettes újítási bizottsághoz.

(2) A jogorvoslat tárgyalására az érdekelt újítót meg kell hívni. Szükséghez képest meg lehet hívni az elsőfokon eljáró újítási megbízottat is.

III. FEJEZET.

Az újító tevékenység tervszerű fejlesztése.

Újítási feladattervek kidolgozása.

35. §.

(1) Minden olyan vállalatnál, amelynél újítási bizottság működik [19. § (1) bekezdés] legalább félévi időszakra terjedő újítási feladattervet kell kidolgozni.

(2) Az újítási feladatterv célja azoknak a feladatoknak a kitűzése (pl. szűk keresztmetszet megszüntetése, belyagmozgatás észszerűsítése, ügyintézés gyorsítása, stb.), amelyeknek az újítók közreműködésével való megoldás elsősorban kívánatos.

(3) A vállalatvezető a feladattervbe felvett egyes kérdések megoldására alkalmas újításokra az előírás szerinti újítási díjon felül külön jutalmat is kitűzhet. A külön jutalom az újítási díj 100%-ig terjedhet, s azt az újítási díjjal együtt, az újítási díj kifizetésére vonatkozó szabályok szerint kell folyósítani.

(4) Az újítási feladattervet a vállalatvezető rendelkezési szerint kell kidolgozni az újítási megbízott közreműködésével. A tervet az újítási bizottság köteles letárgyalni, s arra vonatkozóan a vállalatvezetőnek javaslatokat tehet. A feladattervet a vállalatvezető hagyja jóvá. A jóváhagyott feladattervet a bejelentett újítási javaslatok módjára közhírré kell tenni (28. §).

(5) A vállalatvezető által jóváhagyott feladattervet a vállalatvezető köteles jelenteni a közvetlenül felettes újítási szervnek, annak végrehajtásáról az újítási bizottság a vállalatvezetőnek, illetőleg a közvetlenül felettes újítási szervnek havonként jelentést köteles tenni.

Kísérleti műhelyek és telepek létesítése.

36. §.

(1) Egyes termelési (gazdasági) főosztályok irányítása alatt működő üzemeknél a szükség szerinti számú kísérleti műhelyt kell létesíteni. A kísérleti műhelyek felállításának sorrendjét és időpontját az illetékes minisztérium pénzügyminiszterrel egyetértésben és a Szakszervezetek Országos Tanácsa, valamint az Országos Találmányi Hivatal meghallgatásával állapítja meg.

(2) A kísérleti műhelyben azokat a kísérleteket végezhetnek el, amelyekre az újítónak a vállalat (közületi szerv) belül nincs lehetősége.

(3) A kísérleti műhely fenntartásának költségeit illetékes minisztérium költségvetésének terhére, beruházási szükségletét pedig az érdekelt iparág hitelkeretéből meg kell fedezni.

(4) Az újító kérésére lehetőség szerint módot kell keresni arra, hogy — munkaidőn kívül — az üzemi berendezések felhasználásával újítási javaslatával kapcsolatban kísérleteket folytathasson. Az ily módon végzett munka utáni az újító munkabérré igényt nem tarthat.

Kísérleti költségek, újítási díjelőleg.

37. §.

(1) Az újítási javaslatok kikísérletezésére havonta kifizetett összeg nem haladhatja meg a munkavállalók részére kifizetett évi összes munkabér egy hónapra kifizetett átlagának 0.5 százalékát.

(2) Az újítónak az (1) bekezdésben megállapított költségkeret terhére meg lehet téríteni olyan kísérleti költségeit, amelyek az újítási javaslat felajánlása előtt a vállalat (közületi szerv) terhelő kísérleti költségeit csökkentik. A megtérítés kérdésében az újítási bizottság határoz.

(3) Ha a kísérletek költségei az (1) bekezdésben megállapított keretből nem fedezhetők, az illetékes minisztérium javaslatára az Országos Találmányi Hivatal a költségvetési hitelkeretének terhére rendelkezésre bocsáthatja. Az ilyen költségtámogatás iránti kérelmet a felettes újítási szervek útján kell előterjeszteni.

(4) Különösen indokolt esetben az Országos Találmányi Hivatal a jelen szakaszban meghatározott esetekben felül is vállalhatja a kísérleti költségeket.

(5) Az (1) bekezdésben szabályozott költségkeretet a tapasztalatcserével, az újítási mozgalom fejlesztésével és népszerűsítésével kapcsolatos költségek (újító körök fenntartási költségei, szaklapok beszerzési költségei, stb.) fedezésére is fel lehet használni.

(6) A jelen szakasz rendelkezéseit nem lehet alkalmazni az önálló kutatási szerveknél (kutató intézeteknél, központi kutatási laboratóriumokban, kutatási bizottságoknál) az országos tudományos kutatási terv alapján folytatott kutatások és kísérletek költségeinek fedezése tekintetében.

(7) Országos jelentőségű újításoknál, amelyek kikísérletezése hosszabb időt igényel, a Találmányi Hivatal indokolt esetben a valószínű újítási díj 10%-áig terjedő előleget folyósíthat a javaslattevőnek. Az előleget az újítási díjból le kell vonni, viszont a megvalósítás elmaradása esetén nem kell visszafizetni.

Tapasztalatcsere megszervezése.

38. §.

(1) Az újítási megbízott minden olyan újítást, újonnan felmerült üzemi tapasztalatot, korszerű termelési, stb. módszert, amely az újítási bizottság megítélése szerint más vállalatnál (közületi szervnél) is megvalósítható, a felettes újítási szerv újítási megbízottjával közölni köteles.

(2) A tapasztalati anyagot a felettes újítási szerv újítási megbízottja 15 nap alatt eljuttatja az irányítása alatt működő érdekelt vállalatok (közületi szervek) újítási megbízottjaihoz, továbbá újító és élmunkás köreihez. Ha a tapasztalati anyag szélesebb körben is felhasználható, azt a tapasztalatcsere irányító felettes újítási szervnek és az Országos Találmányi Hivatalnak is meg kell küldeni.

(3) Az (1) és (2) bekezdés rendelkezéseit alkalmazni kell a tapasztalatcsere keretében még nem hasznosított, de erre alkalmasnak látszó régi tapasztalati anyagra is.

(4) A vállalatok (közületi szervek) újítási megbízottja megküldött tapasztalati anyagot az újítási naplóba bevezeti és annak felhasználása érdekében a 27. § és a következő §-ok rendelkezései szerint jár el.

(5) Az általánosan felhasználható tapasztalati anyagot az Országos Találmányi Hivatal közlésezi. A vállalatok (közületi szervek) újítási megbízottjai a közlést anyagból a vállalatnál (közületi szervnél) megvalósíthatókat az újítási bizottság elé terjesztik. Ha az ilyen tapasztalati anyag megvalósításra kerül, erről az Országos Találmányi Hivatalt értesíteni kell.

(6) A tapasztalatcsere során az állami titok megőrzésére vonatkozó szabályokat be kell tartani.

Újítások, találmányok és korszerű termelési, stb. módszerek kötelező bevezetése.

39. §.

(1) A minisztériumi termelési (gazdasági) főosztályok és a központok újítási szervei kötelesek gondoskodni arról, hogy az olyan újítást, újonnan felmerült üzemi tapasztalatot, korszerű termelési, stb. módszert, amely az országban első ízben megvalósító vállalatnál kívül más vállalatoknál is alkalmazható, az érdekelt összes vállalatoknál haladéktalanul bevezessék.

(2) A minisztérium köteles az ügykörében felmerült és megítélése szerint a népgazdaság szélesebb körét érintő újításokra, találmányokra, korszerű termelési, stb. módszerekre az Országos Találmányi Hivatal és az érdekelt szakszervezet figyelmét felhívni.

(3) Az Országos Tervhivatal elnöke az illetékes miniszterrel egyetértésben az egyes újítások, találmányok, korszerű termelési, stb. módszerek bevezetését a népgazdaság meghatározott körében kötelezővé teheti. A kötelezően bevezetendő újításokról, találmányokról, korszerű termelési, stb. módszerekről az Országos Tervhivatal jegyzéket vezet.

(4) Azokat a határidőket, amelyekben belül a (3) bekezdés hatálya alá eső újítást, találmányt, korszerű termelési módszert be kell vezetni, az Országos Tervhivatal

elnöke, az Országos Találmányi Hivatal javaslata alapján, az illetékes miniszterrel egyetértésben állapítja meg.

(5) Ha a miniszter az újítás, találmány, korszerű termelési, stb. módszer kötelező bevezetésének kérdésében az Országos Tervhivatal elnökével nem ért egyet, az ügyben a Népgazdasági Tanács határoz.

A kötelezően bevezetendő újítás, stb. megvalósításának költségei.

40. §.

(1) A kötelezően bevezetett újítás, találmány, korszerű termelési, stb. módszer megvalósításának költségeit a vállalatok a fel nem használt összeg erejéig a 37. § (1) bekezdésében megállapított 0.5 százalékos keret terhére kötelesek elszámolni.

(2) Amennyiben a költségek az első bekezdésben említett keretbe nem illeszthetők be, de az újítás, találmány vagy korszerű termelési, stb. módszer megvalósítása folytán elért gazdasági eredményből előreláthatólag egy éven belül teljes összegükben megtérülnek, a vállalatok (közületi szervek) erre a célra a munkabérek további 1%-ának megfelelő összeget külön engedély nélkül felhasználhatnak. Ha a költségek ezt a mértéket meghaladják, a vállalatoknak (közületi szerveknek) beruházási póthitelt kell igényelniük.

(3) A kötelezően bevezetendő újítások, találmányok, korszerű termelési, stb. módszerek megvalósítása céljára kifizetett költséget a vállalat (közületi szerv) a 33. § rendelkezései szerint köteles elszámolni. Az ilyen célra törlesztett kifizetésekről a Beruházási Bank nv.-nak negyedévenként a kifizetések jellege (beruházás, felújítás, vállalati költség) szerint részletezett elszámolást kell adni. Az elszámolásokat a Beruházási Bank az Országos Tervhivatal által megadott irányelvek szerint hagyja jóvá.

Önálló üzem létesítése újítás megvalósítására.

41. §.

Ha valamely kötelező bevezetésre alkalmasnak látszó újítás, találmány, korszerű termelési, stb. módszer kipróbálása teljes üzem, vagy önálló üzemszámvetés felállítását teszi szükségessé, az Országos Találmányi Hivatal, az Országos Tervhivatal elnökének hozzájárulásával a szükséges költségeket, esetenként 300.000 Ft-ot meg nem haladó összeg erejéig, költségvetési hitelkeretének terhére az illetékes miniszternek rendelkezésére bocsáthatja.

Újítások, stb. kötelező bevezetésének ellenőrzése.

42. §.

(1) A minisztériumok újítási szervei ellenőrzik a kötelezően bevezetendő újítások, találmányok, korszerű termelési, stb. módszerek használatba vételét és havonként tájékoztatják az Országos Találmányi Hivatalt a kötelező használatba vétel előrehaladásáról.

(2) A kötelezően bevezetendő újítások, találmányok, korszerű termelési, stb. módszerek használatba vételét az Országos Találmányi Hivatal is ellenőrzi és fennakadás esetén az intézkedésre jogosult hatóság felé jelentést és javaslatot tesz.

IV. FEJEZET.

Büntető és hatályba léptető rendelkezések.

Büntető rendelkezések.

43. §.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik:

a) vétséget követ el és három évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki valamely újító újítási javaslatát jogtalanul eltulajdonítja és ezt akár saját maga, akár más

számára hasznosítja, vagy hasznosítani megkísérli; amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, ugyanígy kell büntetni azt is, aki valamely elfogadott újítás, tapasztalati anyag, új munkamódszer bevezetését szándékosan akadályozza, vagy akadályozni megkísérli, továbbá azt is, aki másnak az újítási javaslatát — bár a szerző beleegyezésével — sajátjaként (társ-szerzeményként) tünteti fel, vagy használja;

b) az előző pontban meghatározott cselekmény büntetett és büntetése öt évig terjedhető börtön, ha a cselekményt az újítási javaslattal kapcsolatosan hivatali eljárásra kötelezett személy — ideértve az újítási megbízottat és az újítási bizottság tagjait is — vagy az követi el, aki az újítás tényleges szerzőjének hivatali, vagy üzemi előjárója;

c) vétséget követ el és egyévig terjedhető fogházzal büntetendő, aki valamely az Országos Találmányi Hivatalnál szabadalmaztatás végett még be nem jelentett, illetőleg az Országos Találmányi Hivatal által közzé nem tett találmányi javaslatot a feltaláló és az illetékes szerv engedélye nélkül nyilvánosságra hoz;

d) vétséget követ el és három évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki valamely újítás díjazása alapjául szolgáló gazdasági eredmény kiszámításánál annak összegét szándékosan túlozza, vagy csökkentéssel, hogy ezáltal az újítót, vagy mást az állam megkárosításával jogtalan előnyhöz juttasson, vagy jogos díjigények érvényesítésében akadályozzon.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezések nem érintik a cselekmény elkövetőjének az általa okozott kár megtérítésére vonatkozó kötelezettségét.

(3) A jelen rendelet alapján hozott büntető ítéleteket az Országos Találmányi Hivatalnak, a Szakszervezetek Országos Tanácsának és az illetékes minisztérium újítási osztályának meg kell küldeni.

A mezőgazdasági újítási ügyek intézésének különleges szabályai.

44. §.

(1) Üzemi újítási bizottságokat csak a földművelésügyi miniszter által kijelölt helyeken lehet létesíteni. Termelőszövetkezeti csoportoknál és önálló termelőszövetkezeteknél az intézőbizottság jár el az újítási bizottság jogkörében.

(2) Középfokú újítási szervként

a) az államhatalom helyi szerve (megyei tanács) keretében:

I. megyei mezőgazdasági általános és

II. megyei mezőgazdasági műszaki újítási bizottságot;

b) a Mezőgazdasági Kísérletügyi Központnál, a kísérleti intézeteknél megvalósítandó újítások ügyében másodfokon eljáró, újítási bizottságot kell létesíteni.

(3) A földművelésügyi minisztériumban

I. növénytermelési,

II. állattenyésztési,

III. erdészeti,

IV. műszaki

szakágazati újítási bizottságokat kell létesíteni. A növénytermelési újítási bizottság a kertészeti és öntözési újítások ügyeiben is eljár.

(4) Az újítási bizottságok összetételét és hatáskörét a földművelésügyi miniszter, az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben, a jelen rendeletről eltérően is rendezheti.

(5) A mezőgazdasági újítót nem a megvalósító üzemen mutatkozó tényleges gazdasági eredmény, hanem az érintett mezőgazdasági ágazat szempontjából kiszámított eredményesség alapján kell díjazni.

(6) A kikísérletezés és díjazás szempontjából különbséget kell tenni helyi és országos mezőgazdasági újítás között. Helyi az olyan újítás, mely csak egy üzem adott viszonyai között valósítható meg és átvételre nem alkal-

mas. Országos az olyan újítás, amely az azonos jellemű termelő üzemek szélesebb körében való bevezetésére alkalmas és amelyet a földművelésügyi miniszter annak minősít.

(7) A mezőgazdasági újítás átvétele esetén az újítás külön díjazásra nem tarthat igényt. Viszont az országos újítás szerzőjének az illetékes minisztérium szakágazati újítási bizottsága által megállapított kiegészítő díjazás jár. Termelőszövetkezeti csoportok és önálló termelőszövetkezetek által saját gazdaságukban megvalósított újítás díját munkaegység formájában kell elszámolni.

(8) A mezőgazdasági újítások kikísérletezésének költségeit az állami gazdaságok és mezőgazdasági üzemek munkabér alapjának 0.5%-át tevő költségvetési hitelre terhére kell fedezni. A termelőszövetkezeti csoportok és önálló termelőszövetkezetek a kikísérletezési költségeket helyi viszonylatban maguk fedezik.

(9) Az újítási díjak fedezetéül az állami gazdaságok, mezőgazdasági üzemek pénzügyi előirányzatában munkabérialap 0.5%-ának megfelelő összeget kell biztosítani és ezt az összeget a földművelésügyi miniszter rendelkezésére bocsátani.

(10) Az elfogadott újítást a mezőgazdasági termelés idényszerűségére tekintettel haladéktalanul ki kell bányítani, a kikísérletezés során bevált újítást pedig meg kell valósítani a folyó gazdasági idényben meg kell valósítani.

(11) Ha az újítás gazdasági eredményeit — az újítás mérszéténel fogva — egy gazdasági idényben nem lehet helyesen megállapítani, a földművelésügyi miniszter engedélyezheti a gazdasági eredmények két egymáshoz vetkező gazdasági idény eredménye alapján történő megállapítását. Az újítót ebben az esetben a két gazdasági idény gazdasági eredményének egyévi átlaga alapján kell díjazni.

Hatálybaléptető rendelkezések.

45. §.

(1) A jelen rendeletet a hatálybalépésekor már folyamatban levő újítási ügyekben is alkalmazni kell.

(2) A jelen rendelet hatálybalépésével a 11.940/XI. 30.) Korm. számú rendelet, a 12.560/1948. (XII. M. E. számú rendelet és a 4.310/1949. (XI. 9.) M. T. számú rendelet hatályát veszti.

Dobi István s. k., a minisztertanács elnöke

A Magyar Népköztársaság minisztertanácsának 152/1950. (V. 31.) M. T. számú rendelete a hadigondozási igazgatás egyszerűsítése tárgyában.

(Közigazgatási rendszám: 3.440.)

1. §.

(1) A hadigondozás főfelügyeletét, valamint a hadigondozó hatóságok irányítását és ellenőrzését a népjóléti miniszter gyakorolja.

(2) A népjóléti miniszter hatáskörébe tartozik:

a) a hadigondozottak országos vagy részleges felülvizsgálatának elrendelése,

b) hadirokkantotthoni ellátás engedélyezése.

2. §.

A hadigondozási igény és az ehhez fűződő jogviszonyok elbírálása tárgyában a városi és a járási, illetőleg a megyei tanácsok végrehajtó bizottságainak megalakításáig:

a) elsőfokon községekben a járási főjegyző, megyei városokban a polgármester, törvényhatósági jogú városokban a polgármester által megbízott tisztviselő, Budapest fővárosban a kerületi előljáró (a továbbiakban: elsőfokú hadigondozó hatóság),